

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hyödyllisyysmallioikeudesta annettua lakia.

Hyödyllisyysmallilla suojattavalta keksinnöltä edellytettäisiin jatkossa samaa keksinnöllisyyden tasoa kuin patentilla suojattavalta keksinnöltä. Hyödyllisyysmallin rekisteröinnillä saavutettavaa yksinoikeutta rajattaisiin lisäksi siten, että se ei enää sisältäisi tuotteen ammattimaista valmistamista Suomessa, jos tuote saatetaan vaihdantaan ainoastaan Suomen ulkopuolisilla markkinoilla. Ehdotettujen muutosten tavoitteena on vähentää hyödyllisyysmallilain soveltamiseen liittyviä tulkintaepävarmuuksia ja riskejä, jotka liittyvät tekoälyn nopeaan kehitykseen.

Lakiin tehtäisiin lisäksi patenttilain kokonaisuudistuksesta johtuvat pääosin lakitekniset muutokset.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 01.01.2027.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Johdanto	3
2.2 Kansallinen lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2.1 Laki hyödyllisyysmallioikeudesta.....	3
2.3 Kansainväliset sopimukset ja Euroopan unionin lainsäädäntö	4
2.4 Nykytilan arviointi	5
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	8
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	10
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	10
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	10
5.2.1 Saksa	10
5.2.2 Tanska	11
5.2.3 Australia.....	11
6 Lausuntopalaute.....	11
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	11
7.1 Laki hyödyllisyysmallioikeudesta.....	11
8 Lakia alemman asteinen sääntely	16
9 Voimaantulo	16
10 Toimeenpano ja seuranta	16
11 Suhde muihin esityksiin.....	16
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	16
LAKIEHDOTUS	17
Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta	17
LIITE	22
RINNAKKAISTEKSTI.....	22
Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta	22

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti toukokuussa 2022 työryhmän valmistelemaan patenttilainsäädännön kokonaisuudistusta. Työryhmän tehtävänä oli arvioida patenttilain ja -asetuksen, hyödyllisyysmallilain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain muutostarpeet sekä valmistella hallituksen esityksen muotoon muun muassa ehdotus uudeksi patenttilaiksi. Työryhmän toimikausi oli ajalle 1.6.2022 – 31.12.2023 ja sitä jatkettiin 15.12.2023 tehdyllä päätöksellä 31.5.2025 saakka ja 18.6.2025 tehdyllä päätöksellä 31.12.2025 saakka.

Työryhmä on tehtävänsä mukaisesti arvioinut patenttilain lisäksi hyödyllisyysmallilain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain muutostarpeita. Arvioinnin perusteella päädyttiin siihen, että kyseisten lakimuutosten valmistelua jatketaan virkatyönä ja niitä varten perustetaan erilliset säädösvalmisteluhankkeet.

Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti patenttilainsäädännön kokonaisuudistuksesta kuulemistilaisuuden 14.3.2023. TEM ja PRH järjestivät lisäksi keskustelu- ja kuulemistilaisuuden hyödyllisyysmallilaista 5.6.2024. Tilaisuudessa sidosryhmät esittivät näkemyksiään hyödyllisyysmallista ja sen merkityksestä yritysten innovaatio- ja liiketoiminnalle. Keskustelutilaisuuden jälkeen ministeriössä laadittiin hyödyllisyysmallilain muutostarpeista arviomuistio, joka lähetettiin lausuntokierrokselle elo-syyskuussa 2024. Lausuntoja saatiin yhteensä 14. Työ- ja elinkeinoministeriö toteutti lisäksi pienimuotoisen kyselytutkimuksen hyödyllisyysmallijärjestelmän käyttäjille syksyllä 2024.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Johdanto

Hyödyllisyysmalli on keksinnölle myönnetty patentinkaltainen yksinoikeus, jota kutsutaan myös ”pikkupatentiksi”.

Hyödyllisyysmallijärjestelmä mahdollistaa sellaisten teknisten ratkaisujen suojaamisen, joille patenttisuoja ei ole mahdollinen tai tarkoituksenmukainen vaihtoehto. Hyödyllisyysmallilla voidaan suojata uudet, aikaisemmasta selvästi eroavat tekniset ratkaisut, jotka eivät keksinnöllisyyden puolesta yllä patentoitavuuden tasolle, mutta joihin sisältyy keksinnöllisyyttä. Lisäksi hyödyllisyysmallilla voidaan suojata keksinnöt ja laiteparannukset, jotka sinänsä täyttävät patentoitavuuden edellytykset, mutta joille patenttisuoja on liian kallis tai hidas suojamuoto keksinnön laadun tai esineen lyhyen taloudellisen hyödyntämisaajan vuoksi.

Suomessa rekisteröity hyödyllisyysmalli suojaa keksinnön vain Suomessa.

2.2 Kansallinen lainsäädäntö ja käytäntö

2.2.1 Laki hyödyllisyysmallioikeudesta

Hyödyllisyysmallista säädetään hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa (laki 800/1991, jäljempänä HML) ja asetuksessa (asetus 1419/1991). Hyödyllisyysmallilaissa säädetään muun muassa hyödyllisyysmallin rekisteröinnillä saavutetun yksinoikeuden sisällöstä, hyödyllisyysmallia koskevasta hakemuksesta ja sen käsittelystä, mahdollisuudesta vaatia rekisteröinnin mittättömäksi julistamista ja hyödyllisyysmallioikeuden lakkaamisesta. Hyödyllisyysmallin rekisteriviranomaisena toimii Patentti- ja rekisterihallitus (PRH).

Hyödyllisyysmallilain 1 §:n mukaan se, joka on tehnyt keksinnön, tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt, voi hakemuksesta saada hyödyllisyysmallioikeuden keksintöön ja siten yksinoikeuden sen ammattimaiseen hyväksikäyttöön. Suojan kohteena on esineen muotona, rakenteena tai niiden yhdistelmänä toteutuva tekninen ratkaisu, jota voidaan käyttää teollisesti. Toisin kuin patenttisuojaa, hyödyllisyysmallisuojaa ei myönnetä menetelmille.

Hyödyllisyysmallilla suojattavalta keksinnöltä vaaditaan absoluuttista uutuutta (HML 2 §). Tämä tarkoittaa sitä, että keksinnön tulee olla uusi suhteessa kaikkeen, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallia koskevan hakemuksen tekemispäivää riippumatta siitä, millä tavoin julkiseksi tulo on tapahtunut. Uutuuden este voi olla esim. julkinen käyttö tai suullinen esitys.

Hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön tulee erota selvästi tunnetusta tekniikan tasosta (HML 2 §). Selvällä erolla tarkoitetaan, että keksintö ei saa olla aivan ilmeisesti johdettavissa aikaisemmin tunnetusta. Ratkaisu ei saa olla itsestään selvä alan keskitason ammattilaiselle. Vaadittava keksinnöllisyystaso on arvosteltava kussakin tapauksessa erikseen (2 §:n perustelut, HE 232/1990).

Hyödyllisyysmallihakemus tehdään kirjallisesti Patentti- ja rekisterihallitukselle. Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja kuva tai kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä hyödyllisyysmallioikeudella halutaan suojata eli suojavaatimus. Hakemuksen käsittelyssä noudatetaan ilmoitusmenettelyä. Keksinnön uutuutta tai keksinnöllisyyttä ei rekisteröintivaiheessa tutkita. Jos hakemus täyttää muodolliset vaatimukset, se merkitään rekisteriin. Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on voimassa neljä vuotta hakemuksen tekemispäivästä lukien ja se voidaan hakemuksesta uudistaa kahdesti, ensin neljäksi vuodeksi ja sitten vielä kahdeksi vuodeksi, eli suoja-aika on korkeintaan kymmenen vuotta.

Ilmoitusmenettely nopeuttaa hyödyllisyysmallisuojan saamista ja keksinnön julkaisemista, mutta siirtää tutkimusvastuun rekisteröinnin hakijalle tai hänen kilpailijalleen. Ennen hakemuksen rekisteröintiä hakijalla, ja rekisteröinnin jälkeen tai hakemuksen tultua julkiseksi kenellä tahansa on mahdollisuus pyytää PRH:lta maksullista tutkimusta keksinnön uutuuden ja keksinnöllisyyden arvioimiseksi.

Kuka tahansa voi jälkikäteen vaatia rekisteröinnin mitättömäksi julistamista kokonaan tai osittain. Mitätöintivaatimus tehdään PRH:lle, jonka päätöksestä voi valittaa markkinaoikeuteen. Mitätöinnin edellytykset vastaavat pitkälti patenttilain vastaavia edellytyksiä eli hyödyllisyysmalli voidaan mitätöidä esimerkiksi sillä perusteella, että keksintö ei ole uusi tai keksinnöllinen (eli se ei selvästi eroa tunnetusta). Hyödyllisyysmalleja koskevat mitätöintivaatimukset ovat olleet Suomessa suhteellisen harvinaisia. Myös loukkauksanteita tehdään harvoin.

2.3 Kansainväliset sopimukset ja Euroopan unionin lainsäädäntö

Teollisoikeuksien sääntelyn kehitys nojaa paljossa kansainväliseen sääntelyyn ja on pitkän historiallisen prosessin tulosta. Hyödyllisyysmallit sinänsä eivät ole kansainvälisen sääntelyn kohteena, mutta patenteja koskevia sopimuksia sovelletaan osittain myös hyödyllisyysmalleihin.

Pariisin sopimus (SopS 5/1921) mahdollistaa hyödyllisyysmallihakemuksen käyttämisen etuoikeusperusteena patenttihakemukselle ja päinvastoin. Patenttiyhteistyösopimuksella (SopS 58/1980) luotu kansainvälinen patentinhakujärjestelmä mahdollistaa sen, että patentti- tai hyödyllisyysmallihakemuksen saa vireille eri sopimusvaltioissa yhtä hakemusta käyttämällä. Kansainvälisen hakemuksen jatkaminen kansallisena hyödyllisyysmallia koskevana hakemuksena edellyttää, että nimetyssä sopimusvaltiossa on voimassa hyödyllisyysmallilainsäädäntöä. Tällaisissa tapauksissa patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen muutokset saattavat

johtaa muutoksiin myös kansallisessa hyödyllisyysmallilainsäädännössä. Myös seuraavien kansainvälisten sopimusten määräyksiä voidaan soveltuvin osin noudattaa hyödyllisyysmalleissa: Teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista annettu sopimus (TRIPS-sopimus, SopS 5/1995), Eurooppapatenttien myöntämisestä tehty yleissopimus (Euroopan patenttisopimus, SopS 8/1996) ja sen uudistamiskirja (SopS 93/2007) ja patenttilakisopimus (SopS 7/2006).

Hyödyllisyysmallilainsäädäntöä ei ole harmonisoitu EU:n tasolla. Direktiiviehdotus koko unionin kattavasta hyödyllisyysmallioikeudesta peruutettiin lopullisesti vuonna 2005. EU-sääntelyn puuttuessa kansainvälisen patenttioikeuden muutokset ja kansallisista lähtökohdista tehdyt ratkaisut ovat vaikuttaneet alan lainsäädännön kehittämiseen Euroopassa.

EU:n 27 jäsenmaasta 18:lla on käytössä hyödyllisyysmallijärjestelmä. Pohjoismaista vain Suomessa ja Tanskalla on hyödyllisyysmallilainsäädäntöä. Niissä EU-maissa, joissa hyödyllisyysmallisuoja on otettu käyttöön, kansalliset lait eroavat usein huomattavasti toisistaan. Eroja on muun muassa siinä, tutkitaanko aineelliset edellytykset ennen hyödyllisyysmallin rekisteröintiä, mikä on keksinnöllisyyden vaatimuksen taso, sallitaanko hyödyllisyysmallien muuttaminen patenteiksi ja voidaanko menetelmäkeksinnöt suojata. Eroja on myös siinä, säädetäänkö hyödyllisyysmalleista omassa laissa vai osana patenttilakia, jolloin erona patenttisuojaan on lähtökohdaisesti vain nopeutettu myöntämismenettely ja lyhyempi suoja-aika.

2.4 Nykytilan arviointi

Hyödyllisyysmallilaki tuli voimaan vuonna 1992. Lakia on uudistettu viimeksi vuonna 2008 (HE 56/2008), minkä lisäksi siihen on tehty joitakin pienempiä osittaisuudistuksia.

Hyödyllisyysmalli on patenteihin ja tavaramerkkeihin verrattuna harvoin käytetty teollisoikeudellinen suojamuoto. Tammikuussa 2026 Suomessa oli voimassa yhteensä 1810 rekisteröityä hyödyllisyysmallia, joista ns. tavallisia hyödyllisyysmalleja on 1528 kappaletta. Kansallisesta patenttihakemuksesta muunnettuja hyödyllisyysmalleja on puolestaan 180, EP-hakemuksesta muunnettuja 23, PCT-hakemuksesta jatkettuja 60 ja HM-hakemuksesta jaettuja 19 kappaletta.

Vuosina 2021–2025 patentti- ja rekisterihallitus vastaanotti yhteensä 1179 hyödyllisyysmallihakemusta (n. 200 hakemusta vuosittain). Hakijoista 89 % oli suomalaisia ja 30 % yksityishenkilöitä. Loppuun käsitellyistä hakemuksista 86 % johti hyödyllisyysmallin rekisteröintiin. Hakemuksista 11 % oli muunnettu kansallisesta patenttihakemuksesta ja 5 % oli alun perin EP- tai PCT-hakemuksia. Hyödyllisyysmalli on alun perin tarkoitettu erityisesti yksittäisten keksijöiden ja pk-yrityssektorin IP-suojamuodoksi. Suojaa käyttävät kuitenkin enenevässä määrin myös suuryritykset. Sen sijaan ulkomaisten hyödyllisyysmallihakijoiden osuus on Suomessa marginaalinen.

Suomalaisten HM-hakemusten määrä oli toistaiseksi korkeimmillaan HML:n voimaantulovuonna 1992, jolloin hakemuksia tehtiin lähes 800 kappaletta. Tuolloinkin hakemuksia tuli vain noin puolet siitä, mitä vuosittaiseksi hakemusmääräksi arvioitiin lakia säädettäessä (1500 kpl). Hakemusmäärät ovat tämän jälkeen vähentyneet melko tasaisesti siten, että vuonna 2025 hakemuksia tehtiin enää 238 kappaletta. PRH:n suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (1032/1992) mukaan hyödyllisyysmallit muodostavat oman suoriteryhmänsä, jonka kustannukset tulisi kattaa hyödyllisyysmalleista saatavilla tuloilla. Tällä hetkellä kustannusvastaavuus ei toteudu, mikä yhdessä pienenevien hakemusmäärien kanssa aiheuttaa painetta hakemusmaksujen korottamiselle.

Hyödyllisyysmallin rekisteröinnin kustannukset koostuvat viranomaismaksuista ja mahdollisista asiamieskuluista. PRH:n rekisteröintimaksu vuonna 2026 on sähköiselle hakemukselle 250 euroa ja paperihakemukselle 310 euroa. Rekisteröintimaksu kattaa suoja-ajan vuosille 1–4. Asiamieskustannukset hakemuksen laatimiselle vaihtelevat puolestaan 3000 ja 5000 euron välillä. Useimmat asiamiestoimistot perivät hyödyllisyysmallihakemuksen laatimisesta saman hinnan kuin patenttihakemuksen laatimisesta. Hyödyllisyysmallihakemuksen käsittelyvaihe PRH:ssa on kuitenkin nopea (n. 3 kuukautta) eikä käsittelyvaiheesta aiheudu hakijalle asiamieskustannuksia, toisin kuin patenttihakemuksesta, jonka käsittelyaika PRH:ssa on noin 1–5 vuotta. Vuosina 2021–2025 hyödyllisyysmallien hakijoista 60 % käytti ammattimaista patenttiasiamiestä (asiamiestoimisto tai auktorisoitu asiamies).

Markkinaoikeus vastaanotti vuosina 2021–2025 yhteensä 10 hyödyllisyysmallia koskevaa valitusasiaa.¹ Sen sijaan hyödyllisyysmalleja koskevia riita-asioita, kuten loukkauskanteita, ei tullut vireille markkinaoikeudessa ko. vuosina lainkaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteutti käyttäjäkyselyn hyödyllisyysmallijärjestelmän käyttäjille syksyllä 2024. Kysely lähetettiin yrityksille, joilla on ollut viimeisen 10 vuoden aikana vähintään kolme hyödyllisyysmallirekisteröintiä (138 yritystä). Kyselyyn vastasi 27 yritystä, joista 26 oli pk-yrityksiä (alle 250 työntekijää). Vastaajista 96 % ilmoitti toimivansa TKI-intensiivisillä aloilla, 96 % piti hyödyllisyysmallisuojaaja vähintään jokseenkin tärkeänä liiketoiminnalleen ja 92 % piti hyödyllisyysmallisuojaaja tehokkaana tai erittäin tehokkaana suojamuotona. Keskeisimmät syyt hyödyllisyysmallirekisteröinnin hakemiselle ovat kyselyn perusteella suojan nopeus, halpuus ja helppous. Vastaajista 58 % piti kilpailijoidensa mahdollisuuksia mitätöidä hyödyllisyysmalli huonona tai erittäin huonona. Kyselyssä ei kartoitettu vastaajien kokemuksia muiden yritysten hyödyllisyysmallien mitätöinnistä tai niitä vastaan puolustautumisesta.

Keksinnöllisyysvaatimus

Hyödyllisyysmallilain yhtenä keskeisenä tavoitteena on alun perin ollut antaa suoja sellaisille keksinnöille, jotka eivät täytä voimassa olevan patenttilainsäädännön mukaan keksinnöltä vaadittavaa keksinnöllisyystasoa.² Hyödyllisyysmallilain 2 §:n mukaan hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön tulee erota *selvästi* tunnetusta tekniikasta, kun taas patentilla suojattavan keksinnön tulee erota *olennaisesti* tunnetusta tekniikasta. Hallituksen esityksen (HE 232/1990) perusteluiden mukaan keksintö eroaa selvästi tunnetusta, kun se ei ole itsestään selvä keskitason ammattilaiselle. Patentilla suojattava keksintö ei puolestaan saa olla keskitason ammattilaiselle ilmeinen.

IPR-alan ammattilaiset katsovat, että laki jättää liian avoimeksi sen, miten hyödyllisyysmallilla suojattavalta keksinnöltä edellytettävä keksinnöllisuuden taso eroaa patentoitavalta keksinnöltä edellyttävästä keksinnöllisyyden tasosta. Tämä johtaa varsin vaihteleviin lopputuloksiin hyödyllisyysmallien keksinnöllisyyttä tarkasteltaessa.³ Oikeuskirjallisuudessa on puolestaan katsottu, että keksinnöllisyyden asteittainen jakaminen eri tasoihin ei ole ylipäätään mahdollista ns. ammattimieskriteerin perusteella, koska kriteeri on kvalitatiivinen. ”Ammattimies joko ratkaisee ongelman tekniikan tason perusteella tai sitten ei.”⁴

¹ <https://markkinaoikeus.fi/fi/index/ajankohtaista/voositilastot.html>

² HE 232/1990, s. 1.

³ IPR-strategian taustaselvitys, s. 163.

⁴ Björkwall, Pia: Hyödyllisyysmallisuojaajan keksinnöllisyysvaatimus ja siihen liittyvät ongelmat, Defensor Legis 1/2011, s. 68.

Hyödyllisyysmallilain 2 §:n 1 momentissa säädetty keksinnöllisyysvaatimus on käytännössä osoittautunut ongelmalliseksi erityisesti yhdistettynä siihen, että hyödyllisyysmallihakemuksen suojavaatimukset määräävät suojan laajuuden (HML 24 §) samoin kuin patenttioikeudessa (PatL 39 §)⁵. Rekisteröity hyödyllisyysmalli antaa toisin sanoen haltijalleen yhtä vahvan yksinoikeuden kuin patentti, vaikka keksintö ei täyttäisikään patentilta vaadittavaa keksinnöllisyyden tasoa. Suomessa hyödyllisyysmalleja ei tutkita sisällöllisesti, minkä vuoksi hyödyllisyysmallin mitätöinti sillä perusteella, että keksinnöllisyyden taso ei täyty, on huomattavasti vaikeampaa kuin patentin mitätöiminen samalla perusteella. Koska hyödyllisyysmallilta vaadittu keksinnöllisyyden taso on matalampi kuin patentilla, on lopputuloksena se, että hyödyllisyysmalli voi olla lyhyellä aikavälillä jopa patenttia vahvempi IP-suoja.⁶

HML:n vuoden 2008 osittaisuudistuksen esitöiden mukaan hyödyllisyysmallilla tulisi olla suhteellisen suppea suojapiiri, koska kyse on suhteellisen yksinkertaisista ja alhaisen kehittämissäson omaavista tuotteista. Tarkempi suojapiiriin laajuuden määrittely on kuitenkin jätetty oikeuskäytännön varaan.⁷ IPR-strategian taustaselvitystä⁸ varten vuonna 2020 toteutetun kyselytutkimuksen mukaan markkinaoikeuden ratkaisujen ja HML:n esitöiden välillä katsottiin kuitenkin olevan selkeä ristiriita hyödyllisyysmallien suojapiiriin ja vastaavasti hyödyllisyysmallien myöntämisen edellytyksien osalta.⁹

Ilmoitusmenettely

Hyödyllisyysmalli rekisteröidään, jos hakemus täyttää kaikki muodolliset vaatimukset (HML 17 §) eli PRH ei tutki keksinnön uutuutta tai keksinnöllisyyttä ennen hyödyllisyysmallin rekisteröintiä. Kuten edellä on todettu, hyödyllisyysmallin rekisteröintimenettely aiheuttaa epävarmuutta sekä hyödyllisyysmallin haltijalle että kolmansille osapuolille sen osalta, ovatko rekisteröidyt hyödyllisyysmallit sisältönsä puolesta päteviä. Toistaiseksi rekisteröintimenettely ei ole johtanut siihen, että järjestelmää käytettäisiin sen tavoitteiden vastaisesti systemaattisesti kilpailijoita vastaan esimerkiksi siten, että hyödyllisyysmallihakemusten suojavaatimukset räätälöidään kattamaan kilpailijan tuote mahdollisimman tarkkaan, mutta tilanne saattaa muuttua nopeastikin (generatiivisen) tekoälyn kehittymisen myötä. Tekoäly mahdollistaa jatkossa hyödyllisyysmalleja koskevien hakemusten laatimisen nykyistä huomattavasti pienemmillä kustannuksilla, mikä lisää järjestelmän väärinkäytön riskejä erityisesti Suomessa toimivien vientiyri-tysten osalta, koska Suomessa rekisteröity hyödyllisyysmalli on voimassa vain Suomessa.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on vähentää hyödyllisyysmallilain soveltamiseen liittyviä tulkintaongelmia ja riskejä, ottaen huomioon tekoälyn nopea kehittyminen. Tavoitteena on, että hyödyllisyysmallijärjestelmä toimisi jatkossakin suomalaisen patenttijärjestelmän inklusiivisuutta ja joustavuutta lisäävänä järjestelmänä.

⁵ Björkwall (2011), s. 70. Hovinen, Jari – Konkonen, Tomi: Suomalaisella ja saksalaisella hyödyllisyysmallilailla on selvä ero, Defensor Legis 1/2010, s. 66–72.

⁶ Study on the economic impact of the utility model legislation in selected Member States, Final Report, Radauer et al. (2015).

⁷ HE 56/2008, s. 5.

⁸ Aineettomien oikeuksien tilanne Suomessa 2020: IPR-strategian taustoitus, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:13 ("IPR-strategian taustaselvitys").

⁹ IPR-strategian taustaselvitys, s. 163.

Esitys tukee omalta osaltaan kansallisen aineettomien oikeuksien strategian tavoitteiden toteutumista. Yhtenä strategian tavoitteena on, että Suomessa on vuonna 2030 toimiva ja kilpailukykyinen IPR-järjestelmä, joka huomioi yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden, yksilöiden sekä datatalouden tarpeet. IPR-järjestelmä on käyttäjälähtöinen ja selkeä, minkä lisäksi se mahdollistaa oikeuksien voimaansaattamisen pienillekin yrityksille. Suomalainen IPR-lainsäädäntö on joustavaa, tukee uusia toimintamalleja ja vanhentunut lainsäädäntö on uudistettu. Toimiva ja kilpailukykyinen IPR-järjestelmä kannustaa innovaatioiden luomiseen ja TKI-investointeihin, mutta rajoittaa innovaatioiden hyödyntämistä yhteiskunnassa mahdollisimman vähän.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Ehdotuksen mukaan hyödyllisyysmallilla suojattavalta keksinnöltä edellytettäisiin jatkossa samaa keksinnöllisyyden tasoa kuin patentilla suojattavalta keksinnöltä. Hyödyllisyysmallisuoja olisi toisin sanoen jatkossa tarkoitettu vain sellaisille keksinnöille, jotka täyttävät patentoitavuuden edellytykset, mutta joille patenttisuoja on liian kallis tai hidas suojamuoto keksinnön laadun tai esineen lyhyen taloudellisen hyödyntämisaikaa vuoksi. Lisäksi ehdotetaan hyödyllisyysmallin rekisteröinnillä saavutettavan yksinoikeuden rajaamista siten, että se ei kattaisi tuotteen ammattimaista valmistamista Suomessa, jos tuote saatetaan vaihdantaan Suomen ulkopuolisilla markkinoilla. Lakiin tehtäisiin myös patenttilain kokonaisuudistuksesta johtuvat, pääosin säädöstekniset muutokset.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Johdanto

Hyödyllisyysmalleilla, kuten muillakin aineettomilla oikeuksilla, on monenlaisia välillisiä ja välittömiä vaikutuksia yrityksille ja yhteiskunnalle. Hyödyllisyysmalli antaa patentin tavoin keksijälle mahdollisuuden saada tuottoja keksinnöstään ja kannustaa siten innovaatiotoimintaan ja keksintöjen julkistamiseen. Patenttijärjestelmän tavoin myös hyödyllisyysmallijärjestelmä saattaa heikentää innovaatioiden hyödyntämistä yhteiskunnassa, koska oikeudenhalija voi rajoittaa hyödyllisyysmallilla suojatun tekniikan käyttöä.

Hyödyllisyysmallijärjestelmän ja patenttijärjestelmän vaikutukset yritysten innovaatiotoimintaan ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Hyödyllisyysmallioikeus nähdäänkin usein patenttisuoja täydentävänä IPR-työkaluna, jota voidaan käyttää myös osana kansainvälistä patenttistrategiaa. Taloustieteilijä Jussi Heikkilä on tutkimusjulkaisussaan¹⁰ esittänyt kehikon Suomen hyödyllisyysmallijärjestelmän toiminnan arviointiin. Tilastollisten havaintojen perusteella voidaan sanoa, että suomalaiset patentit ja hyödyllisyysmallit ovat ominaisuuksiltaan systemaattisesti erilaisia muun muassa siten, että hyödyllisyysmallit kuuluvat keskimäärin pienempiin patenttiperheisiin ja niiden taustalla on keskimäärin pienempiä keksijätiimejä. Suomalaisella hyödyllisyysmallijärjestelmällä onkin todettu olevan patenttijärjestelmän inkluusiivisuutta ja joustavuutta lisäävä vaikutus.¹¹

¹⁰ Heikkilä, Jussi (2023), Key Performance Indicators for Utility Model Systems, World Patent Information 74, 102222. <https://doi.org/10.1016/j.wpi.2023.102222>

¹¹ Heikkilä, Jussi (2024), Key performance indicators for utility model systems: An application to Finland. Julkaistu teoksessa Contreras JL, ed. Sub-Patent Innovation Rights: Utility Models, Petty Patents and Innovation Patents Around the World. Cambridge University Press; 2025.

Hyödyllisyysmalli on kuitenkin harvoin käytetty teollisoikeudellinen suojamuoto ja hakemuskäärät ovat olleet laskussa siitä lähtien kun järjestelmä otettiin Suomessa käyttöön 1990-luvun alkupuolella. Näin ollen nykyisen hyödyllisyysmallijärjestelmän vaikutusten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan varsin vähäisiä.

4.2.2 Yritysvaikutukset

Yritysvaikutusten arvioinnin taustana toimii nykytilan arviota koskevassa jaksossa 2.4 esitetty kuvaus hyödyllisyysmallijärjestelmän käytöstä Suomessa. Hyödyllisyysmalleja hakevat yritysten lisäksi muutkin toimijat, erityisesti yksityiset keksijät. Vaikutukset näiden toimijoiden näkökulmasta, hyödyllisyysmallijärjestelmän käyttäjinä, ovat kuitenkin verrattavissa seuraavassa esitettäviin yritysvaikutuksiin.

Taloustieteellisissä tutkimuksissa ei ole toistaiseksi kyetty osoittamaan hyödyllisyysmallijärjestelmän kiistattomia hyötyjä innovaatiotoiminnan kannustimina Suomen kaltaisissa kehittyneissä maissa. Hyödyllisyysmallien hakemuskäärät ovat lisäksi trendinomaisesti laskeneet Suomen lisäksi Tanskassa ja Saksassa, mikä viittaa siihen, että järjestelmällä ei ole kovin suurta merkitystä yritysten innovaatiotoiminnan kannusteena. Hyödyllisyysmallijärjestelmä on kuitenkin toiminut inklusiivisena instituutiona, koska se on merkittävästi lisännyt sellaisten kotimaisien yritysten ja keksijöiden määrää, joilla on ”keksijästatus”.¹²

Hyödyllisyysmallilakiin ehdotetuilla muutoksilla saattaa olla jonkin verran vaikutuksia Suomessa rekisteröitävien hyödyllisyysmallien määrään. Hyödyllisyysmallisuoja olisi jatkossa tarkoitettu vain sellaisille keksinnöille, jotka täyttävät patentoitavuuden edellytykset, mutta joille patenttisuoja on liian kallis tai hidas suojamuoto keksinnön laadun tai esineen lyhyen taloudellisen hyödyntämisaikaväliseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että hyödyllisyysmallilla ei enää voisi suojata sellaisia keksintöjä, jotka eivät yllä patentoitavuuden tasolle, mutta joihin kuitenkin sisältyy keksinnöllisyyttä. Koska hyödyllisyysmallin rekisteröinti ei nykyisinkään edellytä sitä, että vironomainen tutkisi suojattavan keksinnön uutuuden ja keksinnöllisyyden, ei ole tietoa siitä, kuinka suureen osaan rekisteröityjen hyödyllisyysmallien kohteena olevista keksinnöistä ylipäätään sisältyy minkäänlaista keksinnöllisyyttä. Saksassa, jossa hyödyllisyysmallilta vaadittava keksinnöllisyystaso on ollut sama kuin patentilla vuodesta 2006 lähtien, keksinnöllisyystason nostolla ei tilastojen valossa ole ollut merkittävää vaikutusta hyödyllisyysmallihakemusten määrään.¹³ Voidaankin olettaa, että keksinnöllisyystason nostaminen ei tule vaikuttamaan merkittävästi hakemuskäyttöön Suomessa.

Ehdotettu muutos ei vaikuttaisi myöskään siihen, minkälaisille keksinnöille on jatkossa mahdollista saada rekisteröity hyödyllisyysmalli, koska rekisteröinti perustuu ilmoitusmenettelyyn. Muutos parantaisi kuitenkin hyödyllisyysmallin haltijan ja kolmansien osapuolten oikeusvarmuutta sen osalta, olisiko rekisteröity hyödyllisyysmalli pätevä, jos joku vaatisi sen julistamista mitättömäksi puuttuvan keksinnöllisyyden perusteella.

¹² Heikkilä, Jussi: Yli 30 vuotta suomalaista hyödyllisyysmallijärjestelmää, osa 1, IPR info -verkkolehti 5/2023.

¹³ WIPO:n tilasto: [WIPO IP Statistics Data Center](https://www.wipo.int/ipstats/)

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Hyödyllisyysmallijärjestelmästä luopuminen

Patenttilainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistelussa on arvioitu mahdollisuutta luopua hyödyllisyysmallijärjestelmästä kokonaan. Tämä vaihtoehto olisi perusteltu erityisesti siitä syystä, että nykyinen hyödyllisyysmallijärjestelmä ei sitä koskevien tutkimusten ja selvitysten valossa täytä lainsäätäjän sille asettamia keskeisiä tavoitteita. Lisäksi hyödyllisyysmallihakemusten määrä on ollut tasaisessa laskussa niin Suomessa kuin muissakin maissa, joissa hyödyllisyysmallijärjestelmä on otettu käyttöön, vaikka eri maissa käyttöön otetut järjestelmät saattavat erota toisistaan huomattavastikin.

Euroopan komission vuonna 2015 julkaisemassa selvityksessä¹⁴ analysoidaan hyödyllisyysmallijärjestelmien taloudellisia vaikutuksia EU:n jäsenvaltioissa. Selvityksen kohteena oli yhdeksän EU-maata, joilla on hyödyllisyysmallijärjestelmä (ml. Suomi), neljä EU-maata, joilla ei ole hyödyllisyysmallijärjestelmää ja viisi EU:n ulkopuolista maata, joilla on hyödyllisyysmallijärjestelmä. Selvityksen keskeisiä johtopäätöksiä on, että eurooppalaiset hyödyllisyysmallijärjestelmät ovat suurelta osin menettäneet kykynsä suojella ”pienen keksijöiden pieniä keksintöjä”. Hyödyllisyysmallista on sen sijaan tullut eräänlainen lisätyökalu IPR-ammattilaisille patenttijärjestelmän puutteiden paikkaamiseen ja tietämys hyödyllisyysmallisuojaan sisällöstä ja hyödyistä on keskittynyt IPR-ammattilaisille.

Taloustieteellisissä tutkimuksissa ei ole toistaiseksi kyetty osoittamaan hyödyllisyysmallijärjestelmän kiistattomia hyötyjä innovaatio toiminnan kannustimina Suomen kaltaisissa kehittyneissä maissa.¹⁵ Hyödyllisyysmallien hakemusmäärät ovat lisäksi trendinomaisesti laskeneet, mikä on herättänyt kysymyksen siitä, tarvitaanko Suomessa hyödyllisyysmallijärjestelmää lainkaan. ja onko sen säilyttämisestä suorastaan haittaa suomalaisille yrityksille. Työ- ja elinkeinoministeriön järjestämässä kuulemistilaisuuksissa ja lausuntokierroksilla sidosryhmiltä saatu palaute on ollut voimakkaasti jakautunutta sen osalta, tulisiko hyödyllisyysmallijärjestelmä säilyttää osana suomalaista IPR-järjestelmää vai tulisiko se kumota riittävällä siirtymäajalla.

Hyödyllisyysmallijärjestelmään liittyvistä heikkouksista huolimatta järjestelmällä on todettu olevan myös hyviä puolia erityisesti käyttäjänäkökulmasta katsottuna. Näistä keskeisimpänä on pidetty hyödyllisyysmallisuoja nopeaa voimaantuloa patenttiin verrattuna, mikä mahdollistaa tiettyä kansallista joustoa kansainvälisesti hyvinkin harmonisoituun patenttijärjestelmään. Hallituksen esityksessä on näin ollen päädytty ehdottamaan järjestelmän säilyttämistä jaksossa 4.1 kuvatuin muutoksin.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

5.2.1 Saksa

Saksa oli ensimmäinen maa, jossa hyödyllisyysmallisuoja otettiin käyttöön. Saksan *Gebrauchsmuster*-laki säädettiin vuonna 1891. Saksan patenttilain keksinnöllisyysvaatimus oli siihen aikaan hyvin tiukka ja patenttisuojaan kustannukset olivat muihin maihin verrattuna suuret.

¹⁴ Study on the economic impact of the utility model legislation in selected Member States, Final Report, Radauer et al. (2015).

¹⁵ Heikkilä (2023).

Vuosien saatossa Saksan *Gebrauchsmuster*-lakia on uusittu useita kertoja, ja nykyinen suoja muistuttaa enemmän patentti- kuin hyödyllisyysmallisuoja. Saksan alkuperäisessä hyödyllisyysmallilaissa ei ollut mainintaa keksinnöllisyysvaatimuksesta, vaan se lisättiin lakiin vasta vuonna 1986. Vuonna 2006 Saksan oikeus päätti, että hyödyllisyysmallihakemuksen keksinnöllisyysvaatimus on käytännössä katsoen sama kuin vastaavalla patentilla (X ZB 27/05).

Saksan korkein oikeus teki vuonna 2006 päätöksen, että hyödyllisyysmallihakemuksen keksinnöllisyysvaatimus on käytännössä katsoen sama kuin vastaavalla patentilla.

5.2.2 Tanska

Pohjoismaista vain Suomella ja Tanskalla on ollut käytössä hyödyllisyysmallijärjestelmä vuodesta 1992. Ruotsi, Norja ja Islanti eivät koskaan ole ottaneet käyttöön vastaavaa järjestelmää. Tanskan hyödyllisyysmallijärjestelmä vastaa pääosin Suomen järjestelmää. Hyödyllisyysmallihakemusten määrä on Tanskassa laskenut tasaisesti viimeisen 10 vuoden ajan. Vuonna 2010 hakemuksia oli 236 kappaletta, kun taas vuonna 2024 hakemusten määrä oli laskenut 85 kappaaleeseen.

5.2.3 Australia

Australian kansallinen hyödyllisyysmallijärjestelmä ("Innovation Patent System") on todennäköisesti maailman eniten tutkittu hyödyllisyysmallijärjestelmä. Vuonna 2001 käyttöön otettu "innovaatiopatenttijärjestelmä" korvasi Australiassa aiemmin käytössä olleen hyödyllisyysmallijärjestelmän ("Petty Patent System"), jonka tarkoituksena oli suojata keksintöjä, joilla on lyhyt kaupallinen hyödyntämisaika, mutta joiden keksinnöllisyyden taso on sama kuin patentoitavilla keksinnöillä. Sen sijaan innovaatiopatentin saamiseksi vaadittu keksinnöllisyyden taso oli alhaisempi kuin perinteisillä patenteilla, joten se vastasi siinä mielessä Suomen hyödyllisyysmallia. Australian hyödyllisyysmallijärjestelmä päätettiin lopulta kumota asteittain vuonna 2020 säädetyllä lailla. Kumoauspäätöstä edelsi laaja vaikutustenarviointi, jonka perusteella todettiin, ettei innovaatiopatentti täyttänyt sen poliittista tavoitetta tukea pk-yrityksiä. Järjestelmän hyödyistä tai stimuloivista vaikutuksista pk-yritysten innovaatiotoiminnalle ei ollut esittänyt empiiristä näyttöä.¹⁶

6 Lausuntopalaute

[...]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki hyödyllisyysmallioikeudesta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Pykälässä määritellään hyödyllisyysmallioikeuden käsite ja hyödyllisyysmallisuojan kohde. Pykälään ehdotetaan eräitä terminologiaa selkeyttäviä muutoksia, joilla ei ole tarkoitus muuttaa vallitsevaa oikeustilaa.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että hyödyllisyysmallioikeuden keksintöön voi saada keksinnön tehnyt luonnollinen henkilö (keksijä) tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt.

¹⁶ Commission's Study (Radauer et al. (2015)).

Hyödyllisyysmallioikeuden haltija saa yksinoikeuden keksinnön ammattimaiseen hyväksikäyttöön. Nykylain ilmaus ”se, joka on tehnyt keksinnön” ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”keksinnön tehnyt luonnollinen henkilö”. Selkeyttävällä muutoksella korostetaan vallitsevaa oikeuskäytäntöä, jonka mukaan keksijä voi olla vain luonnollinen henkilö. Muutos vastaa olennaisesti uuden patenttilain 1 §:n sanamuotoja.

Pykälän 3 *momenttiin* ehdotetaan terminologisena muutoksena ilmauksen ”siveellisyyden tai yleisen järjestyksen vastaista” muuttamista muotoon ”yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastaista”. Uusi muotoilu vastaa paremmin nykykielen käyttöä sekä uuden patenttilain 9 §:ssä sekä biotekniikkadirektiivin (98/44/EY) 6 artiklan 1 kohdan suomenkielisessä käännöksessä käytettyä ilmausta.

2 §. Pykälässä sisältää säännökset uutuus- ja keksinnöllisyysvaatimuksesta ja hakemuksen suhteesta vanhempiin hakemuksiin.

Pykälän 1 *momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että hyödyllisyysmallilta vaadittaisiin samaa keksinnöllisyystasoa kuin patenttilta. Voimassa olevan lain ilmauksen, jonka mukaan keksinnön tulee ”selvästi erota siitä” mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallihakemuksen tekemistä tilalle ehdotetaan ilmausta, jonka mukaan keksintö ei saa olla ”alan ammattilaiselle ilmeinen”. Ehdotettu muotoilu vastaa patenttilakiehdotuksen (HE 204/2025) 12 §:ää, jonka mukaan keksintö on keksinnöllinen, jos se ei tunnettu tekniikka huomioiden ole alan ammattilaiselle ilmeinen. Tarkoitus on, että hyödyllisyysmallilain keksinnöllisyysvaatimusta tulkittaisiin jatkossa yhdenmukaisesti patenttilain 12 §:n kanssa. Ehdotuksen tavoitteena on vähentää hyödyllisyysmallisuojan keksinnöllisyysvaatimukseen liittyviä epäselvyyksiä ja tulkintaongelmia, joita on kuvattu tarkemmin jaksossa 2.4.

Pykälän 2 *momentissa* säädetään siitä, mikä katsotaan tunnetuksi, kun arvioidaan keksinnön uutuutta ja keksinnöllisyyttä 1 momentin mukaisesti. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että aikaisempi ei-julkinen mallioikeushakemus ei voisi toimia uutuudenesteinä.

Voimassa olevan lain 2 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti ennen hyödyllisyysmallihakemuksen tekemispäivää tässä maassa tehdyn mallioikeushakemuksen sisältö katsotaan tunnetuksi, jos mainittu hakemus mallioikeuslain 19 §:n säännösten mukaan tulee julkiseksi. Mainittu säännös oli jo alkuperäisessä hyödyllisyysmallioikeutta koskevassa laissa (580/1992). Vastavuoroisesti mallioikeuslain (802/1991) 2 §:ään otettiin vastaava säännös, jonka mukaan hyödyllisyysmallihakemuksesta ilmenevät mallit, joita ei ole julkaistu ennen mallin rekisteröintihakemusta, muodostavat esteen mallin rekisteröinnille. Mainittu säännös poistettiin mallioikeuslaista vuonna 2003 (596/2002). Patenttilaissa ei ole koskaan ollut vastaavaa säännöstä, eli ei-julkinen mallioikeushakemus ei voi olla uutuudeneste patenttihakemukselle.

Vallitseva säännös voi aiheuttaa ongelmia hakijalle tilanteessa, jossa halutaan suojata tuote sekä hyödyllisyysmallisuojoilla että mallisuojoilla. Jos hyödyllisyysmallilla suojattava keksintö käy ilmi mallioikeushakemuksesta, täytyy hyödyllisyysmallihakemus tehdä viimeistään samana päivänä mallioikeushakemuksen kanssa. Muutoin mallioikeushakemus muodostaa uutuuden esteen hyödyllisyysmallille. Mallioikeushakemus on yksinkertaisempi ja nopeammin laadittavissa kuin hyödyllisyysmallihakemus, joten hakijalla voi olla houkutus jättää mallioikeushakemus ennen hyödyllisyysmallihakemusta. Hakija voi pyytää mallioikeushakemus salassapittoa enintään kuuden kuukauden ajan, mutta nykyisellään tämä ei poista uutuudenestevaikutusta hyödyllisyysmallihakemukselle. Vastaavaa ongelmaa ei ole patenttihakemuksen kohdalla. Hyödyllisyysmalli ja patenti ovat samankaltaisia suojamuotoja ja on perusteltua, että niitä koskevat uutuuteen ja tunnettuun tekniikkaan liittyvät säännökset ovat yhteneviä.

Pykälän 5 momentissa esiintyvä viittaus patenttilain 22 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan uuden patenttilain vastaavaan 48 §:ään.

3 §. Pykälässä säädetään hyödyllisyysmallioikeuden antaman suojan sisällöstä. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan hyödyllisyysmallioikeuden tuottama yksinoikeus ei käsittäisi sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen valmistamista Suomessa, joka saatetaan vaihdantaa Suomen ulkopuolisilla markkinoilla. Ehdotuksen tavoitteena on turvata suomalaisten vientiyritysten investointi- ja kilpailukykyä tilanteessa, jossa ulkomailla toimivat yritykset voisivat suomalaisen hyödyllisyysmallijärjestelmän avulla häiritä vientituotteiden valmistamista Suomessa, mutta suomalaisilla vientiyrityksillä ei olisi käytössään vastaavaa keinoa ulkomailla, koska Suomessa rekisteröity hyödyllisyysmalli on voimassa vain Suomessa. Ehdotettu poikkeus koskisi ainoastaan Suomen ulkopuolelle vietävien tuotteiden valmistamista Suomessa.

4 §. Pykälän viittaukset patenttilain 4 ja 5 §:iin ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan uuden patenttilain vastaaviin 21 §:n sekä 18 §:n 7 ja 8 kohtien säännöksiin.

2 luku Hyödyllisyysmallihakemus ja sen käsittely

6 §. Pykälän 2 momentti sisältää hyödyllisyysmallihakemuksen sisältöä koskevia säännöksiä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että termi ”ammattimies” korvataan sukupuolineutraalilla termillä ”alan ammattilainen”. Lisäksi viittaukset patenttilain 8 a §:ään ja 22 §:n 6 ja 8 momenttiin ehdotetaan muutettavaksi viittaamaan vastaaviin uuden patenttilain 30 ja 51 §:iin.

7 b §. Pykälässä säädetään PRH:n velvollisuudesta antaa hakijalle kehoitus toimittaa hakemuksesta puuttuvia osia sekä tällaisten puuttuvien osien toimittamisesta. Pykälään esitetään selkeyttäviä muutoksia, jotta sen säännökset vastaisivat tarkemmin Patenttilakisopimuksen 5 artiklan 5 ja 6 kappaleita.

Pykälän 1 momentissa säädetään PRH:n velvollisuudesta kehottaa hakijaa täydentämään hakemustaan. Jos PRH havaitsee, että tekemispäivän saaneen hakemuksen selityksestä tai kuvista puuttuu osa tai osia, joihin selityksessä tai suojavaatimuksissa viitataan, hakijalle annetaan määräaika puuttuvien osien toimittamiseksi. Säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että hakijalle annettava määräaika on kaksi kuukautta. Säännös olisi Patenttilakisopimuksen sovellussäännön 2 kohdassa 3 määrätyn 2 kuukauden minimimääräajan mukainen.

Velvollisuus ilmoittamiseen koskee puutteita, jotka PRH havaitsee tekemispäivää antaessaan tai pian sen jälkeen. Säännöstä ei ole tarkoitus soveltaa, jos puuttuva osa havaitaan hakemuskäsittelyn myöhemmässä vaiheessa, esimerkiksi rekisteröitävyystutkimuksen yhteydessä. Säännös ei myöskään edellytä, että PRH aktiivisesti tarkistaisi tekemispäivää määritettäessä, puuttuuko osa selityksestä tai kuvista. Jos kuitenkin tällainen puute havaitaan, viranomaisen tulee antaa hakijalle täydennyskehoitus.

Puuttuvien osien toimittamista koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi ja siirrettäväksi uuteen 2 momenttiin. Ehdotuksen mukaisesti hakija voisi toimittaa hakemuksesta selityksestä tai kuvista puuttuvia osia kahden kuukauden kuluessa joko hakemuksen alkuperäisestä tekemispäivästä tai 1 momentin mukaisen kehoituksen antamisesta. Jos hakija toimittaa puuttuvia osia määräajassa, hakemuksen tekemispäiväksi tulee se päivä, jolloin kaikki puuttuvat osat on toimitettu, jollei 3 tai 4 momentista muuta johdu. Täydennysmahdollisuus perustuu Patenttilakisopimuksen 5 artiklan 6 a kohtaan. Nykylakiin verrattuna ehdotetusta muotoilusta käy

selkeämmin ilmi, että täydentäminen ei edellytä rekisteriviranomaisen kehotusta. Säännöksen tarkoitus on mahdollistaa kokonaan puuttuvien osien toimittamisen tai ilmeisen väärin osien korvaamisen tarkoitetuilla osilla. Säännöksen perusteella ei ole mahdollista toimittaa uusia, paranneltuja versioita aiemmin annettuun hakemustekstiin tai kuviin.

Pykälän nykyinen 2 ja 3 momentit siirretään uusiksi *3 ja 4 momenteiksi*, jolloin viittaukset nykyiseen 1 momenttiin muutetaan viittauksiksi uuteen 2 momenttiin.

3 luku Mahdollisuus vaatia rekisteröinnin mitättömäksi julistamista

19 §. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että termi ”ammattimies” korvataan sukupuolineutraalilla termillä ”alan ammattilainen”.

4 luku Muutoksenhaku

5 luku Suojan laajuus ja voimassaoloaika sekä oikeuksien ennalleen palauttaminen

24 §. Pykälässä säädetään hyödyllisyysmallisuojan määräytymisestä ja suojavaatimusten tulkinnasta. Pykälän toisen virkkeen sanamuotoa, jonka mukaisesti suojavaatimusta tulkittaessa ”voidaan selitystä ja kuvia käyttää apuna”, ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”käytetään apuna keksinnön selitystä ja kuvia”. Muutosten tarkoituksena on selkeyttää sääntelyä vastaamaan paremmin vallitsevaa oikeustilaa. Muutoilu vastaa uuden patenttilain 22 §:n vastaavaa säännöstä. Muotoilu vastaa myös paremmin Euroopan patenttisopimuksen (EPC) patenttisuojan laajuutta koskevaa 69 artiklaa, jonka mukaisesti ”Patenttivaatimusten tulkitsemisessa käytetään kuitenkin myös selitystä ja piirustuksia.” Hyödyllisyysmallisuojan laajuutta on tarkoitus tulkita patenttilain sääntelyä vastaavilla periaatteilla.

6 luku Luovutus sekä käyttö- ja pakkolupa

30 §. Pykälän *2 momentissa* esitetään korvattavaksi viittaukset patenttilain 46–50 §:n säännöksiin viittauksilla uuden patenttilain vastaaviin 104 ja 106–110 §:ien säännöksiin.

7 luku Hyödyllisyysmallioikeuden lakkaaminen ja hyödyllisyysmallia koskeva ilmoitusvelvollisuus

35 §. Pykälässä esitetään korvattavaksi viittaukset patenttilain 56 §:n säännökseen viittauksella uuden patenttilain vastaavaan 148 §:n säännökseen.

8 luku Vastuu, korvausvelvollisuus ja tuomioistuinmenettely

36 §. Pykälässä säädetyn mukaisesti tuomioistuin voi kieltää sitä, joka loukkaa yksinoikeutta hyödyllisyysmalliin, jatkamasta tai toistamasta tekoa. Uutena ehdotetaan säädettäväksi, että tuomioistuin voisi määrätä kiellon sakon uhalla. Uhkasakkolain (1113/1990) 4 §:n mukaan viranomaisena voi asettaa uhkasakon, jos niin on laissa säädetty. Nykyiseen hyödyllisyysmalli- tai patenttilakiin ei sisälly mahdollisuutta asettaa uhkasakkoa kiellon tehosteeksi. Sen sijaan tavaramerkkilain 62 §:n mukaiseen kieltoon voidaan liittää sakon uhka. Uhkasakko on ehdotettu otettavaksi uuden patenttilain 131 §:ään, joten uhkasakon mahdollisuus ehdotetaan lisättäväksi myös hyödyllisyysmallilakiin. Tarkemmat säännökset uhkasakon asettamisesta sekä maksettavaksi tuomitsemisesta sisältyvät uhkasakkolakiin. Kannetta uhkasakkoon tuomitsemiseksi voi ajaa se, jonka vaatimuksesta kieltotuomio on annettu.

38 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset patenttilain 59 §:n säännökseen korvataan viittauksella uuden patenttilain vastaavaan 136 §:n säännökseen.

8 a luku Kansainvälinen hakemus

44 §. Pykälän 2 momentissa esitetään korvattavaksi viittaukset patenttilain 59 §:n säännökseen viittauksella uuden patenttilain vastaavaan 136 §:n säännökseen.

45 a §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan muutettavaksi maksuja koskevaa säännöstä. Muutetun säännöksen mukaan Suomessa tehdystä hyödyllisyysmallia koskevasta kansainvälisestä hakemuksesta hakijan on suoritettava lähettämismaksu. PCT sovellutussäännön 14.1 mukaan vastaanottava viranomaisella voi vaatia hakijaa suorittamaan lähettämismaksun, joka on tarkoitettu vastaanottavan viranomaisen omien kustannusten kattamiseen. Muut vastaanottavan viranomaisen perimät maksut, kuten esimerkiksi kansainvälinen hakemusmaksu ja uutuustutkimusmaksu, määräytyvät PCT sovellutussääntöjen perusteella, ja niistä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Pykälän 3 momentissa esitetään korvattavaksi viittaukset patenttilain 3 lukuun viittauksella uuden patenttilain vastaavaan 9 lukuun.

45 d §. Pykälässä säädetään kansainvälisen hakemuksen jatkamisesta Suomessa hyödyllisyysmallihakemuksena.

Pykälän 1 momentissa säädetään, että jatkaakseen hakemusta Suomessa, hakijan on mainitussa määräajassa annettava PRH:lle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Lisäykseenä nykylakiin ehdotetaan, että jäljennöksen antamisen sijaan hakija voi ilmoittaa jatkavansa hakemusta siinä muodossa, jossa Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälinen toimisto on julkaissut hakemuksen. Nykylaki ei kaikilta osin vastaa PCT-sopimuksen ja sen sovellutussääntöjen määräyksiä. PCT 22 artiklan mukaan jäljennöstä ei tarvitse antaa, jos kopio on jo toimitettu kansalliselle viranomaiselle 20 artiklan mukaisesti. PCT 20 artiklan ja siihen liittyvien sovellutussääntöjen määräykset ovat hyvin monimutkaiset. Käytännössä jäljennöksen antaminen kansalliseen vaiheeseen siirtymiseksi ei ole välttämätöntä, jos WIPO on julkaissut hakemuksen ja hakemus on PRH:n saatavissa WIPO:n tietopalvelusta. Tällöin hakija voisi siirtyä kansalliseen vaiheeseen maksamalla rekisteröintimaksun ja ilmoittamalla, että jatkaa hakemusta Suomessa WIPO:n julkaisemassa muodossa.

Pykälän 2 momentissa säädetään mahdollisuudesta antaa vaadittava käännös tai jäljennös lisäajan kuluessa sekä tällöin vaadittavasta lisämaksusta. Muutoksena nykylakiin ehdotetaan, että vaadittava lisämaksu tulisi suorittaa samassa kahden kuukauden lisäajan kuluessa kuin vaadittava käännös tai jäljennös on annettava. Nykylain mukaan lisämaksu on suoritettava aiemmin, eli 1 momentin mukaisessa 31 kk määräajassa. Muutoksella lisämaksun määräaika saatetaan yhteneväksi patenttilain 74 §:n vastaavan sääntelyn kanssa.

45 f §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset patenttilain 34–38 §:ien säännöksiin korvataan viittauksilla uuden patenttilain 76 §:n 2 momentissa ja 78–81 §:ssä säädettyyn.

9 luku Erinäiset säännökset

46 §. Pykälässä säädetään tämän lain mukaan perittävistä maksuista. Pykälää ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että tähän lakiin perustuvasta Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteesta tulee suorittaa maksu, jonka määräytymisperusteista säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen

suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain säännöstä, jonka mukaan kyseisen lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

48 §. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset patenttilain 75 §:ssä säädettyyn korvataan viittauksella uuden patenttilain 111 §:ssä säädettyyn.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Tarkempia säännöksiä hyödyllisyysmallihakemuksesta, hyödyllisyysmallirekisteristä ja sen pitämisestä sekä rekisteriviranomaisesta voidaan hyödyllisyysmallilain 47 §:n nojalla antaa valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotetut lainmuutokset eivät edellytä hyödyllisyysmallioikeudesta annetun asetuksen (1491/1991) muuttamista.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2027. Lain täytäntöönpanon vaatimien toimien vuoksi laki voi kuitenkin tulla voimaan aikaisintaan 6 kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

10 Toimeenpano ja seuranta

[...]

11 Suhde muihin esityksiin

Hallitus antoi 29.1.2026 eduskunnalle esityksen uudeksi patenttilaiksi (HE 204/2025 vp). Hyödyllisyysmallilakiin ehdotetut muutokset liittyvät läheisesti patenttilain kokonaisuudistukseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti patenttilain kanssa, koska tämän arvioidaan helpottavan lakimuutosten toimeenpanoa Patentti- ja rekisterihallituksessa.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/1991) 1 §:n 1 ja 4 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 3 §:n 3 momentti, 4 §, 6 §:n 2 momentti, 7 b §, 19 §:n 1 momentti, 24 §, 30 §:n 2 momentti, 35, 36 ja 38 §, 44 §:n 2 momentti, 45 a §, 45 d §:n 1 ja 2 momentti, 45 f §:n 1 momentti, 46 § ja 48 §:n 1 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4 momentti laissa 1396/1995, 2 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 6 §:n 2 momentti, 7 b §, 19 §:n 1 momentti, 45 d §:n 1 ja 2 momentti ja 45 f §:n 1 momentti laissa 700/2008, 3 §:n 3 momentti osaksi laissa 1410/1992, 44 §:n 2 momentti laissa 105/2013, 45 a § osaksi laeissa 1396/1995 ja 700/2008 ja 46 § laissa 1037/1992, seuraavasti:

1 §

Keksinnön tehnyt luonnollinen henkilö tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt, voi hakemuksesta saada hyödyllisyysmallioikeuden keksintöön ja siten yksinoikeuden sen ammattimaiseen hyväksikäyttöön sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada:

- 1) keksintöön, jonka hyväksikäyttö on yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastaista;
- 2) kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin; eikä
- 3) menetelmiin.

2 §

Keksinnön tulee olla uusi siihen verrattuna, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää eikä se saa olla alan ammattilaiselle ilmeinen.

Tunnetuksi katsotaan kaikki, mikä on tullut julkiseksi, joko kirjoituksen tai esitelmän välityksellä, hyväksikäyttämällä tai muulla tavalla. Myös ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää tässä maassa tehdyn hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen ja patenttihakemuksen sisältö katsotaan tunnetuksi, jos mainittu hakemus tämän lain 18 §:n tai patenttilain (xxx/2027) 48 §:n säännösten mukaan tulee julkiseksi. Edellä 1 momentissa olevaa säännöstä, jonka mukaan keksinnön tulee selvästi erota siitä, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää, ei tällöin sovelleta.

Sovellettaessa 2 momenttia Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 Eurooppapatenttien myöntämisestä tehdyn yleissopimuksen (Euroopan patenttisopimus) (SopS 8/1996), jäljempänä *Euroopan patenttisopimus*, 93 artiklan mukainen julkaiseminen on rinnastettava patenttilain 48 §:n mukaiseen hakemusta koskevien asiakirjojen julkaisemiseen. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 153 artiklan 3 kohdan mukaista julkaisemista, jos Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen artiklan 93 mukaiseen julkaisemiseen.

3 §

Yksinoikeus ei käsitä:

- 1) hyväksikäyttöä, joka ei ole ammattimaista;

2) sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen hyväksikäyttöä, joka Euroopan talousalueella on saatettu vaihdantaan hyödyllisyysmallioikeuden haltijan toimesta tai tämän suostumuksella;

3) keksinnön käyttöä kokeissa, jotka koskevat itse keksintöä; eikä

4) sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen valmistamista Suomessa, joka saatetaan vaihdantaan Suomen ulkopuolisilla markkinoilla.

4 §

Mitä patenttilain 21 §:ssä sekä 18 §:n 7 ja 8 kohdissa on säädetty keksinnön ammattimaisesta hyväksikäytöstä tai hyväksikäytöstä ulkomaisessa aluksessa, ilma-aluksessa tai muussa kuluneuvossa niiden tarpeisiin, koskee soveltuvin osin tässä laissa tarkoitettua keksintöä.

6 §

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä halutaan suojata (*suojavaatimus*). Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee olla niin selvä, että alan ammattilainen voi sen perusteella käyttää keksintöä. Jos keksintö koskee biologista materiaalia tai keksintöä toteutettaessa on käytettävä biologista materiaalia, sovelletaan patenttilain 30 ja 51 §:ää.

7 b §

Jos hakemus, joka on tehty 7 a §:n mukaisesti, on puutteellinen ja rekisteriviranomainen havaitsee, että hakemuksen selityksestä tai kuvista puuttuu osa tai osia, joihin selityksessä tai suojavaatimuksissa viitataan, annetaan hakijalle kehoitus täydentää hakemustaan kahden kuukauden määräajassa.

Jos hakija toimittaa keksinnön selityksestä tai kuvista puuttuvia osia kahden kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai 1 momentin mukaisesta kehotuksesta, tulee tekemispäiväksi se päivä, jolloin kaikki puuttuvat osat on toimitettu, jollei 3 ja 4 momentista muuta johdu.

Jos 2 momentin mukaiset jälkeempinä toimitetut osat peruutetaan yhden kuukauden kuluessa siitä, kun ne on toimitettu, tulee tekemispäiväksi alkuperäinen tekemispäivä.

Jos puuttuvat osat toimitetaan 2 momentin mukaisesti ja aikaisemmasta hakemuksesta pyydetään etuoikeutta ja siitä ilmenevät puuttuvat osat kokonaisuudessaan, tulee tekemispäiväksi alkuperäinen tekemispäivä, jos hakija sitä pyytää ja toimittaa jäljennöksen etuoikeuden perustana olevasta hakemuksesta 1 momentin mukaisessa määräajassa.

19 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti tulee julistaa kokonaan tai osittain mitättömäksi sitä koskevan vaatimuksen johdosta, jos:

1) rekisteröinti tarkoittaa keksintöä, joka ei täytä 1 §:n 2–4 momentissa ja 2 §:ssä säädettyjä vaatimuksia;

2) rekisteröinti tarkoittaa keksintöä, jota ei ole niin selvästi esitetty, että alan ammattilainen voi sen perusteella käyttää keksintöä;

3) hyödyllisyysmallioikeus koskee sellaista, mikä ei käynyt selville alkuperäisestä hakemuksesta;

4) patenttihakemusta hyödyllisyysmallihakemukseksi muunnettaessa ei ole noudatettu 8 tai 8 a §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

5) suojavaatimusta on laajennettu hyödyllisyysmallioikeuden rekisteröinnin jälkeen.

24 §

Suojavaatimus määrää hyödyllisyysmallisuojan laajuuden. Suojavaatimusta tulkittaessa käytetään apuna keksinnön selitystä ja kuvia.

30 §

Mitä patenttilain 104 ja 106–110 §:ssä on säädetty pakkoluvasta patentilla suojatun keksinnön hyväksikäyttöön, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

35 §

Mitä patenttilain 148 §:ssä on säädetty patenttia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

36 §

Jos joku loukkaa hyödyllisyysmallioikeuden tuottamaa yksinoikeutta, tuomioistuin voi sakon uhalla kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta tekoa.

38 §

Mitä patenttilain 136 §:ssä on säädetty toimista jatkettun loukkauksen estämiseksi, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmalleihin.

44 §

Edellä 1 momentissa tarkoitetun syyteasian yhteydessä voidaan käsitellä syytteessä tarkoitettua rikoksesta johtuva 37 §:n mukainen korvausvaatimus ja 38 §:ssä tarkoitettu patenttilain 136 §:n mukainen vaatimus sen estämättä, mitä 43 §:ssä säädetään.

45 a §

Kansainvälisellä hakemuksella tarkoitetaan tässä laissa patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/80) mukaisesti tehtyä hyödyllisyysmallia koskevaa hakemusta.

Kansainvälinen hakemus tehdään rekisteriviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaan on oikeutettu vastaanottamaan tällaisen hakemuksen (*vastaanottava viranomainen*). Vastaanottavana viranomaisena toimii Suomessa Patentti- ja rekisterihallitus siten kuin asetuksella säädetään. Suomessa tehdystä hyödyllisyysmallia koskevasta kansainvälisestä hakemuksesta hakijan on suoritettava lähettämismaksu.

Jollei 45 b–45 d tai 45 f §:ssä toisin säädetä, Suomen käsittävän hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä patenttilain 9 luvussa säädetään kansainvälisen patenttihakemuksen käsittelystä.

45 d §

Jos hakija haluaa jatkaa hyödyllisyysmallia koskevaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 31 kuukauden kuluessa kansainvälisestä tekemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava rekisteriviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Jäljennöksen antamisen sijaan hakija voi ilmoittaa jatkavansa hakemusta siinä muodossa, jossa Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälinen toimisto on julkaissut hakemuksen. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava rekisteröintimaksu rekisteriviranomaiselle.

Jos hakija on suorittanut rekisteröintimaksun 1 momentin mukaisessa määräajassa, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan mainitun lisäajan kuluessa.

45 f §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 ja 5 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai patenttilain 76 §:n 2 momentissa tai 78–81 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan pyynnöstä ottaa käsiteltäväksi ennen tämän lain 45 d §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

46 §

Tähän lakiin perustuvasta Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteesta tulee suorittaa maksu, jonka määräytymisperusteista säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

48 §

Mitä patenttilain 111 §:ssä on säädetty keksintöä koskevan oikeuden luovuttamisvelvollisuudesta eräissä tapauksissa ja siitä suoritettavasta korvauksesta, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
2. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan hallintolainkäyttöasian sekä riita-asian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan asian käsittelyyn myös haettaessa muutosta Patentti- ja rekisterihallituksen tai markkinaoikeuden päätökseen asiassa, johon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
3. Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin hyödyllisyysmallihakemuksiin ja hakemusten perusteella rekisteröityihin hyödyllisyysmallioikeuksiin sekä hyödyllisyysmallioikeuksiin, jotka on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei 4 momentista muuta johdu.
4. Tämän lain 2 §:n 1 momenttia ja 3 §:n 3 momentin 4 kohtaa sovelletaan hyödyllisyysmallioikeuteen, joka on rekisteröity tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.
5. Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, hyödyllisyysmallioikeuden loukkaukseen sovelletaan loukkauksen tekohetkellä voimassa olleita säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa hyödyllisyysmallioikeuden loukkauksesta aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, vaikka vahinko olisi ilmennyt vasta tämän lain tultua voimaan.
6. Jos muualla lainsäädännössä viitataan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleeseen hyödyllisyysmallioikeudesta annettuun lakiin, sen asemasta sovelletaan tätä lakia.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/1991) 1 §:n 1 ja 4 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 3 §:n 3 momentti, 4 §, 6 §:n 2 momentti, 7 b §, 19 §:n 1 momentti, 24 §, 30 §:n 2 momentti, 35, 36 ja 38 §, 44 §:n 2 momentti, 45 a §, 45 d §:n 1 ja 2 momentti, 45 f §:n 1 momentti, 46 § ja 48 §:n 1 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4 momentti laissa 1396/1995, 2 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 6 §:n 2 momentti, 7 b §, 19 §:n 1 momentti, 45 d §:n 1 ja 2 momentti ja 45 f §:n 1 momentti laissa 700/2008, 3 §:n 3 momentti osaksi laissa 1410/1992, 44 §:n 2 momentti laissa 105/2013, 45 a § osaksi laeissa 1396/1995 ja 700/2008 ja 46 § laissa 1037/1992

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Se, joka on tehnyt keksinnön, tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt, voi hakemuksesta saada hyödyllisyysmallioikeuden keksintöön ja siten yksinoikeuden sen ammattimaiseen hyväksikäyttöön sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada:

- 1) keksintöön, jonka hyväksikäyttö on si-
veellisuuden tai yleisen järjestyksen vastaista;
- 2) kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin; eikä
- 3) menetelmiin.

2 §

Keksinnön tulee olla uusi siihen verrattuna, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää ja lisäksi selvästi erota siitä.

Tunnetuksi katsotaan kaikki, mikä on tullut julkiseksi, joko kirjoituksen tai esitelmän välityksellä, hyväksikäyttämällä tai muulla tavalla. Myös ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää tässä maassa tehdyn hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen, patenttihakemuksen ja mallioikeushakemuksen sisältö katsotaan

1 §

Keksinnön tehnyt luonnollinen henkilö tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt, voi hakemuksesta saada hyödyllisyysmallioikeuden keksintöön ja siten yksinoikeuden sen ammattimaiseen hyväksikäyttöön sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada:

- 1) keksintöön, jonka hyväksikäyttö on *ylei-*
sen järjestyksen tai hyvien tapojen vastaista;
- 2) kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin; eikä
- 3) menetelmiin.

2 §

Keksinnön tulee olla uusi siihen verrattuna, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää *eikä se saa olla alan ammattilaiselle il-*
meinen.

Tunnetuksi katsotaan kaikki, mikä on tullut julkiseksi, joko kirjoituksen tai esitelmän välityksellä, hyväksikäyttämällä tai muulla tavalla. Myös ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää tässä maassa tehdyn hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen ja patenttihakemuksen sisältö katsotaan tunnetuksi, jos mainittu

tunnetuksi, jos mainittu hakemus tämän lain 18 §:n, patenttilain (550/1967) 22 §:n tai *mallioikeuslain (221/1971) 19 §:n* säännösten mukaan tulee julkiseksi. Edellä 1 momentissa olevaa säännöstä, jonka mukaan keksinnön tulee selvästi erota siitä, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää, ei tällöin sovelleta.

hakemus tämän lain 18 §:n tai patenttilain (xxx/2027) 48 §:n säännösten mukaan tulee julkiseksi. Edellä 1 momentissa olevaa säännöstä, jonka mukaan keksinnön tulee selvästi erota siitä, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen tekemispäivää, ei tällöin sovelleta.

Sovellettaessa 2 momenttia Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 Eurooppapatenttien myöntämisestä tehdyn yleissopimuksen (Euroopan patenttisopimus) (SopS 8/1996), jäljempänä *Euroopan patenttisopimus*, 93 artiklan mukainen julkaiseminen on rinnastettava patenttilain 22 §:n mukaiseen hakemusta koskevien asiakirjojen julkiseksituloon. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 153 artiklan 3 kohdan mukaista julkaisemista, jos Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen artiklan 93 mukaiseen julkaisemiseen.

Sovellettaessa 2 momenttia Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 Eurooppapatenttien myöntämisestä tehdyn yleissopimuksen (Euroopan patenttisopimus) (SopS 8/1996), jäljempänä *Euroopan patenttisopimus*, 93 artiklan mukainen julkaiseminen on rinnastettava patenttilain 48 §:n mukaiseen hakemusta koskevien asiakirjojen julkiseksi-tuloon. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 153 artiklan 3 kohdan mukaista julkaisemista, jos Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen artiklan 93 mukaiseen julkaisemiseen.

3 §

3 §

Yksinoikeus ei käsitä:

- 1) hyväksikäyttöä, joka ei ole ammattimaista;
- 2) sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen hyväksikäyttöä, joka Euroopan talousalueella on saatettu vaihdantaan hyödyllisyysmallioikeuden haltijan toimesta tai tämän suostumuksella; eikä
- 3) keksinnön käyttöä kokeissa, jotka koskevat itse keksintöä.

Yksinoikeus ei käsitä:

- 1) hyväksikäyttöä, joka ei ole ammattimaista;
- 2) sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen hyväksikäyttöä, joka Euroopan talousalueella on saatettu vaihdantaan hyödyllisyysmallioikeuden haltijan toimesta tai tämän suostumuksella;
- 3) keksinnön käyttöä kokeissa, jotka koskevat itse keksintöä; eikä
- 4) sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen valmistamista Suomessa, joka saatetaan vaihdantaan Suomen ulkopuolisilla markkinoilla.

4 §

Mitä patenttilain 4 ja 5 §:ssä on säädetty keksinnön ammattimaisesta hyväksikäytöstä tai hyväksikäytöstä ulkomaisessa aluksessa, ilma-aluksessa tai muussa kulkuneuvossa niiden tarpeisiin, koskee soveltuvin osin tässä laissa tarkoitettua keksintöä.

4 §

Mitä patenttilain 21 §:ssä sekä 18 §:n 7 ja 8 kohdissa on säädetty keksinnön ammattimaisesta hyväksikäytöstä tai hyväksikäytöstä ulkomaisessa aluksessa, ilma-aluksessa tai muussa kulkuneuvossa niiden tarpeisiin, koskee soveltuvin osin tässä laissa tarkoitettua keksintöä.

6 §

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä halutaan suojata (**suojavaatimus**). Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee olla niin selvä, että ammattimies voi sen perusteella käyttää keksintöä. Jos keksintö koskee biologista materiaalia tai keksintöä toteutettaessa on käytettävä biologista materiaalia, sovelletaan patenttilain 8 a §:ää ja 22 §:n 6 ja 8 momenttia.

7 b §

Jos hakemus, joka on tehty 7 a §:n mukaisesti, on puutteellinen ja rekisteriviranomainen havaitsee, että hakemuksen selityksestä tai kuvista puuttuu osa tai osia, joihin selityksessä tai suojavaatimuksissa viitataan, annetaan hakijalle kehoitus täydentää hakemustaan rekisteriviranomaisen antamassa määräajassa. Jos puuttuvat osat toimitetaan annetussa määräajassa, tulee tekemispäiväksi se päivä, jolloin kaikki puutteet on korjattu, jollei 2 ja 3 momentista muuta johdu.

Jos 1 momentin mukaiset jälkeinpäin toimitetut osat peruutetaan yhden kuukauden kuluessa siitä, kun ne on toimitettu, tulee tekemispäiväksi alkuperäinen tekemispäivä.

Jos puuttuvat osat toimitetaan 1 momentin mukaisesti ja aikaisemmasta hakemuksesta pyydetään etuoikeutta ja siitä ilmenevät puuttuvat osat kokonaisuudessaan, tulee tekemispäiväksi alkuperäinen tekemispäivä, jos hakija sitä pyytää ja toimittaa jäljennöksen etuoikeuden perustana olevasta hakemuksesta 1 momentin mukaisessa määräajassa.

19 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti tulee julistaa kokonaan tai osittain mitättömäksi sitä koskevan vaatimuksen johdosta, jos:

6 §

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä halutaan suojata (**suojavaatimus**). Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee olla niin selvä, että alan ammattilainen voi sen perusteella käyttää keksintöä. Jos keksintö koskee biologista materiaalia tai keksintöä toteutettaessa on käytettävä biologista materiaalia, sovelletaan patenttilain 30 ja 51 §:ää.

7 b §

Jos hakemus, joka on tehty 7 a §:n mukaisesti, on puutteellinen ja rekisteriviranomainen havaitsee, että hakemuksen selityksestä tai kuvista puuttuu osa tai osia, joihin selityksessä tai suojavaatimuksissa viitataan, annetaan hakijalle kehoitus täydentää hakemustaan kahden kuukauden määräajassa.

Jos hakija toimittaa keksinnön selityksestä tai kuvista puuttuvia osia kahden kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai 1 momentin mukaisesta kehotuksesta, tulee tekemispäiväksi se päivä, jolloin kaikki puuttuvat osat on toimitettu, jollei 3 ja 4 momentista muuta johdu.

Jos 2 momentin mukaiset jälkeinpäin toimitetut osat peruutetaan yhden kuukauden kuluessa siitä, kun ne on toimitettu, tulee tekemispäiväksi alkuperäinen tekemispäivä.

Jos puuttuvat osat toimitetaan 2 momentin mukaisesti ja aikaisemmasta hakemuksesta pyydetään etuoikeutta ja siitä ilmenevät puuttuvat osat kokonaisuudessaan, tulee tekemispäiväksi alkuperäinen tekemispäivä, jos hakija sitä pyytää ja toimittaa jäljennöksen etuoikeuden perustana olevasta hakemuksesta 1 momentin mukaisessa määräajassa.

19 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti tulee julistaa kokonaan tai osittain mitättömäksi sitä koskevan vaatimuksen johdosta, jos:

1) rekisteröinti tarkoittaa keksintöä, joka ei täytä 1 §:n 2–4 momentissa ja 2 §:ssä säädettyjä vaatimuksia;

2) rekisteröinti tarkoittaa keksintöä, jota ei ole niin selvästi esitetty, että ammattimies voi sen perusteella käyttää keksintöä;

3) hyödyllisyysmallioikeus koskee selaista, mikä ei käynyt selville alkuperäisestä hakemuksesta;

4) patenttihakemusta hyödyllisyysmallihakemukseksi muunnettaessa ei ole noudatettu 8 tai 8 a §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

5) suojavaatimusta on laajennettu hyödyllisyysmallioikeuden rekisteröinnin jälkeen.

1) rekisteröinti tarkoittaa keksintöä, joka ei täytä 1 §:n 2–4 momentissa ja 2 §:ssä säädettyjä vaatimuksia;

2) rekisteröinti tarkoittaa keksintöä, jota ei ole niin selvästi esitetty, että *alan ammattilainen* voi sen perusteella käyttää keksintöä;

3) hyödyllisyysmallioikeus koskee selaista, mikä ei käynyt selville alkuperäisestä hakemuksesta;

4) patenttihakemusta hyödyllisyysmallihakemukseksi muunnettaessa ei ole noudatettu 8 tai 8 a §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

5) suojavaatimusta on laajennettu hyödyllisyysmallioikeuden rekisteröinnin jälkeen.

24 §

Suojavaatimus määrää hyödyllisyysmallisuojan laajuuden. Suojavaatimusta tulkittaessa voidaan selitystä ja kuvia käyttää apuna.

24 §

Suojavaatimus määrää hyödyllisyysmallisuojan laajuuden. Suojavaatimusta tulkittaessa *käytetään apuna keksinnön selitystä ja kuvia.*

30 §

Mitä patenttilain 46–50 §:ssä on säädetty pakkoluvasta patentilla suojatun keksinnön hyväksikäyttöön, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

30 §

Mitä patenttilain *104 ja 106–110 §:ssä* on säädetty pakkoluvasta patentilla suojatun keksinnön hyväksikäyttöön, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

35 §

Mitä patenttilain 56 §:ssä on säädetty patenttia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

35 §

Mitä patenttilain *148 §:ssä* on säädetty patenttia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

36 §

Jos joku loukkaa hyödyllisyysmallioikeuden tuottamaa yksinoikeutta, tuomioistuim voi kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta tekoa.

36 §

Jos joku loukkaa hyödyllisyysmallioikeuden tuottamaa yksinoikeutta, tuomioistuim voi *sakon uhalla* kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta tekoa.

38 §

Mitä patenttilain 59 §:ssä on säädetty toimista jatkettun loukkauksen estämiseksi, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmalleihin.

38 §

Mitä patenttilain *136 §:ssä* on säädetty toimista jatkettun loukkauksen estämiseksi, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmalleihin.

44 §

44 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettun syyteasian yhteydessä voidaan käsitellä syytteessä tarkoitettusta rikoksesta johtuva 37 §:n mukainen korvausvaatimus ja 38 §:ssä tarkoitettu patenttilain 59 §:n mukainen vaatimus sen estämättä, mitä 43 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun syyteasian yhteydessä voidaan käsitellä syytteessä tarkoitettusta rikoksesta johtuva 37 §:n mukainen korvausvaatimus ja 38 §:ssä tarkoitettu patenttilain 136 §:n mukainen vaatimus sen estämättä, mitä 43 §:ssä säädetään.

45 a §

Kansainvälisellä hakemuksella tarkoitetaan tässä laissa patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/80) mukaisesti tehtyä hyödyllisyysmallia koskevaa hakemusta.

Kansainvälinen hakemus tehdään rekisteriviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaan on oikeutettu vastaanottamaan tällaisen hakemuksen (**vastaanottava viranomainen**). Vastaanottavana viranomaisena toimii Suomessa patenti- ja rekisterihallitus siten kuin asetuksella säädetään. Suomessa tehdystä hyödyllisyysmallia koskevasta kansainvälisestä hakemuksesta hakijan on suoritettava vahvistetut maksut.

Jollei 45 b–45 d tai 45 f §:ssä toisin säädetä, Suomen käsittävän hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä patenttilain 3 luvussa säädetään kansainvälisen patenttihakemuksen käsittelystä.

45 d §

Jos hakija haluaa jatkaa hyödyllisyysmallia koskevaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 31 kuukauden kuluessa kansainvälisestä tekemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava rekisteriviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu rekisteröintimaksu rekisteriviranomaiselle.

45 a §

Kansainvälisellä hakemuksella tarkoitetaan tässä laissa patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/80) mukaisesti tehtyä hyödyllisyysmallia koskevaa hakemusta.

Kansainvälinen hakemus tehdään rekisteriviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaan on oikeutettu vastaanottamaan tällaisen hakemuksen (**vastaanottava viranomainen**). Vastaanottavana viranomaisena toimii Suomessa Patenti- ja rekisterihallitus siten kuin asetuksella säädetään. Suomessa tehdystä hyödyllisyysmallia koskevasta kansainvälisestä hakemuksesta hakijan on suoritettava *lähettämismaksu*.

Jollei 45 b–45 d tai 45 f §:ssä toisin säädetä, Suomen käsittävän hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä patenttilain 9 luvussa säädetään kansainvälisen patenttihakemuksen käsittelystä.

45 d §

Jos hakija haluaa jatkaa hyödyllisyysmallia koskevaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 31 kuukauden kuluessa kansainvälisestä tekemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava rekisteriviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. *Jäljennöksen antamisen sijaan hakija voi ilmoittaa jatkavansa hakemusta siinä muodossa, jossa Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälinen toimisto on julkaissut hakemuksen*. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava rekisteröintimaksu rekisteriviranomaiselle.

Voimassa oleva laki

Jos hakija on suorittanut *vahvistetun* rekisteröintimaksun 1 momentin mukaisessa määräajassa, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että *vahvistettu* lisämaksu suoritetaan 1 momentin mukaisen määräajan kuluessa.

45 f §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 ja 5 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai patenttilain 34–38 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan pyynnöstä ottaa käsiteltäväksi ennen tämän lain 45 d §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

46 §

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

48 §

Mitä patenttilain 75 §:ssä on säädetty keksintöä koskevan oikeuden luovuttamisvelvollisuudesta eräissä tapauksissa ja siitä suoritettavasta korvauksesta, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

Ehdotus

Jos hakija on suorittanut rekisteröintimaksun 1 momentin mukaisessa määräajassa, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että lisämaksu suoritetaan *mainitun lisäajan* kuluessa.

45 f §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 ja 5 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai patenttilain 76 §:n 2 momentissa tai 78–81 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan pyynnöstä ottaa käsiteltäväksi ennen tämän lain 45 d §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

46 §

Tähän lakiin perustuvasta Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteesta tulee suorittaa maksu, jonka määräytymisperusteista säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

48 §

Mitä patenttilain 111 §:ssä on säädetty keksintöä koskevan oikeuden luovuttamisvelvollisuudesta eräissä tapauksissa ja siitä suoritettavasta korvauksesta, noudatetaan vastaavasti hyödyllisyysmallioikeuteen.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan hallintolainkäyttöasian sekä riita-asian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan asian käsittelyyn myös haettaessa muutosta Patentti- ja rekisterihallituksen tai markkinaoikeuden päätökseen

asiassa, johon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3. Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin hyödyllisyysmallihakemuksiin ja hakemusten perusteella rekisteröityihin hyödyllisyysmallioikeuksiin sekä hyödyllisyysmallioikeuksiin, jotka on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei 4 momentista muuta johdu.

4. Tämän lain 2 §:n 1 momenttia ja 3 §:n 3 momentin 4 kohtaa sovelletaan hyödyllisyysmallioikeuteen, joka on rekisteröity tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

5. Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, hyödyllisyysmallioikeuden loukkaukseen sovelletaan loukkauksen tekohetkellä voimassa olleita säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa hyödyllisyysmallioikeuden loukkauksesta aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, vaikka vahinko olisi ilmennyt vasta tämän lain tultua voimaan.

6. Jos muualla lainsäädännössä viitataan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleeseen hyödyllisyysmallioikeudesta annettuun lakiin, sen asemasta sovelletaan tätä lakia.